

Кліщі

Що варто знати і як уберегтися

УВАГА: КЛІЩІ

Із настанням весни українці дедалі частіше відпочивають на природі. А разом із підвищенням температури і пробудженням рослин активізуються й іксодові кліщі. Ці небезпечні для людей і тварин істоти найбільш активні у квітні–червні та серпні–жовтні.

Зустріти кліща можна не тільки в лісі, парку чи сквері, а й на будь-якому газоні. Найчастіше вони сидять у траві, на висоті 20–60 см, і лише зрідка потрапляють на невисокі кущові рослини.

Іксові кліщі можуть переносити збудників небезпечних захворювань людини і тварин, зокрема, кліщового енцефаліту, бериліозу (хвороба Лайма), а також хвороби Міямото. Збудники потрапляють у наш організм під час присмокування кліща.

Як уберегтися від кліщів

- Якщо ви зібралися на прогулянку, насамперед подбайте про відповідне вбрання: найбільш безпечним буде одяг із довгими рукавами, світлого кольору, дуже бажано вдягнути штани і заправити їх у шкарпетки.
- Для захисту використовуйте репелент — спеціальний засіб, що відлякує кліщів. Він може бути у вигляді аерозолю, мазі тощо. Дотримуйтеся інструкції з використання засобу. Обов'язково зверніть увагу на тривалість його дії та не забувайте використовувати повторно.

- На прогулянці тримайтеся ближче до центру стежки та не заходьте у траву обабіч: саме там кліщів найбільше.
- Увага: коли кліщ чіпляється до вашого одягу, то залишається нерухомим, аж доки ви припините активно рухатись, сядете чи ляжете. Саме тоді нападник починає шукати місце прикріплення до тіла — повільно переміщується знизу вгору. Цей процес може тривати від 30 хв до трьох і більше годин, ба навіть кілька днів.
- Оглядайте себе та своїх близьких щодвігодини прогулянки. Відчути укусу кліща майже неможливо: тварина виділяє анестетичну речовину, що знеболює укусу. Потрібен ретельний огляд, оскільки нападником може бути і так звана німфа — молодий дуже маленький кліщ.
- Одразу після повернення додому ще раз огляньте дітей, тварин і себе: найкраще це зробити в білій ванні з добрим освітленням.
- Одяг, який ви зняли, слід ретельно почистити і випрати. Те саме зробіть із речами, якими ви користувалися на прогулянці. Просте витрушування не допоможе позбутися кліща.

План огляду

Почніть огляд знизу, від ступень, і поступово піднімайтеся вгору:

- лінія шкарпеток;
- підколінна впадина;
- нижня лінія трусів (пах), верхня лінія трусів;
- нижня лінія бюстгальтера, верхня лінія бюстгальтера;
- комір сорочки;
- лінія волосяного покриву на голові, вуха;
- волосся та шкіра голови — промацайте їх руками.

Важливо! Від ретельності огляду залежить ваше здоров'я. Такий простий огляд має стати звичкою.

Що робити, коли кліщ уже присмоктався

- Одразу зверніться до лікаря. У травмпункті вам допоможуть витягти кліща і проконсультують щодо подальших дій.

- Якщо поблизу немає лікаря, видаліть кліща самостійно. Для цього можна використовувати спеціальній пристрій для видалення кліщів, що продається у ветеринарних аптеках («кліщосмик»). Треба притиснути його до шкіри, підсунути під кліща, акуратно розхитати кровопивцю з боку в бік (адже хоботок надійно «зацементовано» в ранці слиною тварини), а тоді повільно викрутити нападника (крутити можна у будь-який зручний для вас бік).
- Якщо нема пристрою, зробіть це пальцями, обгорнутими марлевою серветкою, або пінцетом чи петлею з нитки. Витягайте кліща поволі — без ривків!
- Важливо видалити кліща разом із хоботком. Якщо ж він відірвався, видаліть рештки стерильною голкою.
- Після видалення кліща ранку потрібно змастити антисептиком, а руки вимити з милом.

Що робити далі

Не всі кліщі переносять збудників небезпечних захворювань, однак їхні укуси можуть загрожувати людині близько 150 недугами.

Видаленого кліща необхідно помістити у флакон, пробірку, іншу чисту посудину, покласти туди ж маленький шматочок травини та щільно закрити кришку. За направленням лікаря-інфекціоніста у лабораторній мережі здійснюють дослідження кліщів на наявність збудників бореліозу.

Також протягом трьох тижнів спостерігайте за своїм станом: щоденно вимірюйте температуру тіла, а в разі її підвищення чи почервоніння на шкірі, яке продовжує збільшуватися, — негайно зверніться до лікаря.

Щороку близько 20 000 людей звертається з укусами кліщів до закладів охорони здоров'я.

За даними Центру громадського здоров'я, протягом двох місяців 2019 р. (січень—лютий) було зареєстровано 146 випадків захворювання на бореліоз (хворобу Лайма). Ці випадки пов'язані із рецидивами (повторне інфікування без зараження). Випадків кліщового вірусного енцефаліту за два місяці 2019 р. не зафіксовано.